

Badanie składu pierwiastkowego związków organicznych

Określenie składu pierwiastkowego substancji organicznej można prowadzić na drodze przemian zawartych w niej pierwiastków w związki nieorganiczne, np. węgiel i tlen – jako tlenek węgla(IV), wodór i tlen – jako wodę, azot - amoniak lub kation amonowy, siarkę - jako siarkowodór lub jon siarczkowy, a chlor - jako chlorowodór lub anion chlorkowy. Następnie identyfikujemy je za pomocą reakcji charakterystycznych.

Do każdego doświadczenia narysuj schemat uwzględniając nazwy, wzory lub symbole użytych substancji oraz warunki prowadzenia reakcji.

Doświadczenie 1. (...../..... pkt)

W trzech próbkach umieść: odrobinę sera białego, trociny oraz gumę. Następnie, po kolei, ostrożnie ogrzewaj zawartość próbki w płomieniu palnika. Obserwuj co dzieje się z zawartością każdej próbki. Zapisz obserwacje uwzględniając zmianę koloru zawartości próbek i na tej podstawie sformułuj wniosek, jaki pierwiastek wchodzi w skład każdej badanej próbki.

Schemat:

Obserwacje:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wniosek:

.....
.....
.....

Doświadczenie 2. (...../..... pkt)

Do próbki wsyp pół łyżeczki cukru. Podobnie jak w poprzednim doświadczeniu próbkę umieść w płomieniu palnika i ostrożnie ogrzewaj. Obserwuj co dzieje się z cukrem umieszczonym w próbce. Zapisz obserwacje uwzględniając zmianę barwy zawartości próbki oraz to, co dzieje się na ściankach próbki i na tej podstawie wyciągnij wniosek, jakie pierwiastki chemiczne wchodzi w skład cukru.

Schemat:

Obserwacje:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wniosek:

.....
.....
.....

Doświadczenie 3. (...../..... pkt)

W probówce umieść niewielką ilość białego sera i dodaj około 1 cm³ wodnego roztworu wodorotlenku sodu. Zawartość probówki ogrzej ostrożnie w płomieniu palnika. Podczas ogrzewania do wylotu probówki zbliż zwilżony papierek uniwersalny oraz bardzo ostrożnie powąchaj wydzielający się gaz. Zapisz obserwacje dotyczące zmiany barwy papierka wskaźnikowego i na tej podstawie wyciągnij wniosek na temat: jaki pierwiastek został wykryty za pomocą tego doświadczenia i w postaci jakiego związku chemicznego. Odpowiedz na pytanie dlaczego należy zwilżyć papierek uniwersalny wodą i uzasadnij odpowiedź odpowiednim równaniem reakcji.

Schemat:

Obserwacje:

.....
.....
.....
.....

Wniosek:

.....
.....
.....

Odpowiedź:

.....
.....

Równanie reakcji:

.....

Doświadczenie 4. (...../..... pkt)

Do pierwszej probówki wlej około 2 cm³ roztworu wodnego białka jaja kurzego, a do drugiej taką samą objętość oleju i dodaj do obydwu probówek po 1 cm³ roztworu wodnego wodorotlenku sodu. Następnie ogrzej zawartość probówek w płomieniu palnika. Po chwili do probówek dodaj 2 – 3 krople roztworu wodnego azotanu(V) ołowiu(II). Zapisz obserwacje poczynione podczas doświadczenia po dodaniu soli ołowiu(II). Wyciągnij wniosek dotyczący postaci, w jakiej uwalniana jest siarka ze związków organicznych, skoro można ją wykryć w zaproponowanej reakcji. Reakcję zapisz w **postaci jonowej skróconej**.

Schemat:

Obserwacje:

.....
.....
.....
.....
.....

Wniosek:

.....
.....
.....

Równanie reakcji:

.....

